

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนนโยบาย
CR2ACTS MODEL ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 2

The Transformational Leadership of the School Administrators Affecting
the Implementation of the CR2ACTS Model Policy at the Schools under
the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2

ยุทธพงษ์ รุ่งทวีพิทยากุล¹ คทาเทพ จันทร์เจริญ² ฐิติอาภา ตั้งคำวานิช³

Yutthapong Rungthaweevitthayakul, Katatap Chanjarean, Thitiarpha Tanangkawanich

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 2) เพื่อศึกษาระดับการขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 และ 3) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ แบบเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ศึกษา คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และแบบสอบถามการขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL วิเคราะห์ข้อมูล โดยสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ บุคลากรทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 4.022, S.D. = 0.327) 2) การขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL อยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 3.612, S.D. = 0.415) และ 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (β = 0.226) และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (β = 0.185) มีอำนาจในการพยากรณ์การขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ได้ร้อยละ 13.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ (Keywords) : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; นโยบาย CR2ACTS Model

Received: 2024-10-17 Revised: 2024-10-28 Accepted: 2024-10-30

¹ นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย
Master of Education Program in Educational Administration Graduate School, Chiangrai College. E-mail:
rotero27@gmail.com

² ดร., อาจารย์ประจำ บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Dr., Advisor Graduate School, Chiangrai College.
E-mail: katatap@crc.ac.th

³ ผศ.ดร., อาจารย์ประจำ วิทยาลัยเชียงราย Assistant Professor Dr., Advisor, Chiangrai College. E-mail:
Thitiarphatangkawanich@crc.ac.th

Abstract

This research article aimed to: 1) study the level of transformational leadership of school administrators, teachers and educational personnel under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2, 2) examine the level of implementation of the CR2ACTS model policy at the schools under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2 and 3) investigate the transformational leadership of administrators influencing the implementation of the CR2ACTS Model policy at the schools under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2. This was a quantitative research study. The sample consisted of 320 people, such as school administrators, teachers, and educational personnel from Chiang Rai Primary Educational Service Area 2. The instruments composed of general information questionnaires, school administrators' transformational leadership questionnaires, and CR2ACTS model policy driving questionnaires. Data were analyzed by using statistics, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings revealed that 1) the overall level of transformational leadership was high (\bar{x} = 4.022, S.D. = 0.327), 2) the implementation CR2ACTS model policy was also at a high level (\bar{x} = 3.612, S.D. = 0.415), and 3) the administrators' transformational leadership, specifically in the areas of charisma leadership (β = 0.226) and inspirational motivation (β = 0.185), could predict the driving of the CR2ACTS model policy by 13.3%, with statistical significance at the 0.05 level.

Keywords: transformational leadership; CR2ACTS Model

บทนำ (Introduction)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2549 มุ่งเน้นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่เขตพื้นที่การศึกษาและท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารจัดการมีความทั่วถึง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) มุ่งพัฒนาประเทศตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนเพื่อให้พร้อมสำหรับศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องเปลี่ยนจากกรอบแนวคิดแบบเดิมสู่แนวคิดใหม่ที่ยืดหยุ่น สร้างสรรค์ และท้าทาย โดยมุ่งพัฒนาทักษะที่จำเป็น เช่น การคิดวิเคราะห์ การสร้างนวัตกรรม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศในส่วนของบริหารสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2560: 37) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารถือเป็นปัจจัยสำคัญในการชักนำและประสานงานให้บุคลากรทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมาย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่ดีจะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการทำงานและคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน (การดี อนันต์นาวิ, 2557: 158)

จากการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่าโรงเรียนในพื้นที่ที่มีความหลากหลายในด้านภูมิศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของ

แต่ละโรงเรียนแตกต่างกันไป ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ในช่วงปีการศึกษา 2563-2565 พบว่าคะแนนเฉลี่ยในกลุ่มสาระหลัก ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มีแนวโน้มลดลง โดยเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2, 2565) สะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงมีการกำหนดแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยมุ่งเน้นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ การอ่านออกเขียนได้ และการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ผ่านนโยบาย CR2ACTS MODEL ซึ่งมีแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวผ่านแนวทาง 4 แนวทาง ได้แก่ ด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) เป็นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการอ่านออกเขียนได้เป็นนโยบายสำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคน ด้านการสื่อสาร (เน้นภาษาอังกฤษ) (Communication) คือ การส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงองค์ความรู้ เพื่อก้าวทันโลกและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านการอ่านออก เขียนได้ (Thai Literacy) คือ การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ เป็นนโยบายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคน และด้านคุณธรรม (Spirit) คือ การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เป็นการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียนให้มีโอกาสพัฒนาตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่พึงประสงค์ ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้เป็นคนดีด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย และได้รับการพัฒนาทักษะทำให้เกิดจิตสำนึกความเป็นไทย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2, 2565) การกำหนดนโยบายเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ มีปัจจัยที่ทำให้เกิดการปฏิบัติในทุกๆ โรงเรียนได้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่จะนำการเปลี่ยนแปลงนี้ไปถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ ทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสำคัญอย่างมากต่อการขับเคลื่อนนโยบายในสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จะมุ่งเน้นการสร้างความสำเร็จเชิงบวกให้เกิดขึ้นทั้งในระดับโรงเรียนและบุคลากร โดยมีบทบาทสำคัญที่จะสามารถสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับเป้าหมายและทิศทางของสถานศึกษา ทำให้ครู นักเรียน และบุคลากรเห็นความสำคัญและพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญสามารถสร้างแรงกระตุ้น แรงจูงใจในการทำงานให้บุคลากรสามารถใช้ศักยภาพในการปฏิบัติอย่างเต็มที่ จึงทำให้เกิดการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่น จนสามารถเปิดรับการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีกว่า บุคลากรให้ความร่วมมือ ในการขับเคลื่อนนโยบายร่วมกัน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นสิ่งที่เกื้อหนุนให้เกิดสภาพแวดล้อมเชิงบวก ช่วยส่งเสริมให้เกิดการตอบรับและขับเคลื่อนนโยบายสำคัญในสถานศึกษาอย่างเต็มที่

จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของสำนักงานเขตการศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ซึ่งเป็นการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อน นโยบาย CR2ACTS MODEL ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อน นโยบาย CR2ACTS MODEL

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และ 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ บุคลากรทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 1,824 คน (ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต, 2565)

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ บุคลากรทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 320 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) เทียบขนาดของประชากรที่จำนวน 1,900 คน ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานศึกษาในสังกัดของเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 5 มิถุนายน 2567 ถึง วันที่ 30 มิถุนายน 2567

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบบออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

ส่วนที่ 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 การขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(Achievement) ด้านการสื่อสาร (เน้นภาษาอังกฤษ) (Communication) ด้านการอ่านออก เขียนได้ (Thai Literacy) และด้านคุณธรรม (Spirit)

ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล โดยสร้างแบบสอบถาม และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากผลการวิเคราะห์ข้อคำถามในการวิจัยครั้งนี้ มีค่า IOC อยู่ที่ 0.98 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร มีค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวมอยู่ที่ 0.97 การขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 0.99 ซึ่งถือว่าเป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ตรงเชิงเนื้อหา ได้นำแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไข และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับ ประชากรแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธี คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยรวมอยู่ที่ 0.966 จึงนำแบบสอบถาม ไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านระยะเวลาในการเก็บข้อมูลในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2567 ดำเนินการเก็บ ข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามผ่านทางแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) เก็บตัวอย่างด้วยกำหนดการเก็บ รวบรวมแบบสอบถาม จำนวน 320 ชุด ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และดำเนินการจัดทำ ฐานข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์สถิติ แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร วิเคราะห์โดย ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)

ส่วนที่ 3 การขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ของข้อมูล และร้อยละ

ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ตัวแปรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการ ขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 59.7 อยู่ในช่วงอายุ 36-45 ปี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 36.6 ส่วนใหญ่มีระดับ การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 73.4 มีประสบการณ์ทำงานอยู่ในช่วงระหว่าง 3-5 ปี จำนวน 100 คิดเป็นร้อยละ 31.3 ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 67.5

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร เมื่อพิจารณาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.022$, S.D. = 0.327) พิจารณารายด้านแล้ว พบว่า ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก อยู่ในลำดับแรก ($\bar{X} = 4.076$, S.D. = 0.397) รองลงมาคือ ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ($\bar{X} = 4.019$, S.D. = 0.405) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{X} = 4.008$, S.D. = 0.472) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุดคือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 3.985$, S.D. = 0.381) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร (n = 320)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร	\bar{X}	S.D	ระดับ
1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.076	.397	มาก
2. การสร้างแรงบันดาลใจ	3.985	.381	มาก
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.008	.472	มาก
4. ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล	4.019	.405	มาก
รวม	4.022	.327	มาก

3. การขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยรวม มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.612$, S.D. = 0.415) พิจารณารายด้านแล้ว พบว่า ด้านคุณธรรม (Spirit) มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.028$, S.D. = 0.664) รองลงมาคือ ด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) ($\bar{X} = 3.799$, S.D. = 0.494) ด้านการอ่านออก เขียนได้ (Thai Literacy) ($\bar{X} = 3.750$, S.D. = 0.499) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง) คือ ด้านการสื่อสาร (เน้นภาษาอังกฤษ) (Communication) ($\bar{X} = 2.870$, S.D. = 1.04) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของ การขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACT MODEL ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 (n = 320)

การขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACT MODEL ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement)	3.799	.494	มาก
2. ด้านการสื่อสาร (เน้นภาษาอังกฤษ) (Communication)	2.870	1.04	ปานกลาง
3. ด้านการอ่านออก เขียนได้ (Thai Literacy)	3.750	.499	มาก
4. ด้านคุณธรรม (Spirit)	4.028	.664	มาก
รวม	3.612	.415	มาก

4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL มากที่สุด ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\beta = 0.226$) รองลงมาคือ ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\beta = 0.185$) อำนาจในการพยากรณ์การขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ได้ร้อยละ 13.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ($n = 320$)

ตัวแปร	b	S.E. _b	β	t	Sig	Tolerance	VIF
(Constant)	1.848	.268		7.257	0.000		
X ₁ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	0.236	0.067	0.226	3.546	0.000*	0.674	1.483
X ₂ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	0.201	0.069	0.185	2.908	0.004*	0.674	1.483

R =0.365 ,R Square =0.133 ,Adjusted R Square =0.128 ,SE =0.387

Durbin -Watson = 1.724 ,Sig 0.00*

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากเป็นลำดับแรกคือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล และ ด้านการกระตุ้นทางปัญญาตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งผู้บริหารต้องมีลักษณะเป็นผู้นำที่มีอิทธิพลในการสร้างการขับเคลื่อนสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาโดยผ่านการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายให้กับผู้บังคับบัญชานำไปประยุกต์สู่การปฏิบัติเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงการศึกษาผ่านนโยบายต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และ ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดทิศทางและเป็นผู้สร้างแรงกระตุ้นเพื่อหนุนเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดี ทั้งนี้ ผู้นำสถานศึกษาที่มีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์มีผลมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ผ่านการอบรมคัดเลือกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ให้เป็นผู้ที่มีอุดมการณ์ในการเปลี่ยนแปลง มุ่งมั่น ตั้งใจในการพัฒนาการศึกษาให้ดีขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์วรรณ พรหมขุนทอง (2565: 218) และ เนตรนภา เจตจำนง (2564) ที่พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. การขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและด้านคุณธรรม (Spirit) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือ ด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) และด้านการอ่านออกเขียนได้ (Thai Literacy) ขณะที่ด้านการสื่อสาร (Communication) ซึ่งเน้นการใช้ภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดโดยมี

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง การที่ด้านคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษามีนโยบายให้สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เพื่อให้ให้นักเรียนพัฒนาตนเองเป็นพลเมืองดีและเคารพกฎระเบียบสังคมตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนและเป็นคนดีคนเก่ง จึงมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และกิจกรรมร่วมกับวัดในวันสำคัญ จากการจัดกิจกรรมเหล่านี้ทำให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนด้านคุณธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในด้านนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวน ภารังกุล (2564: 335) ที่พบว่า การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนนั้นถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาประเทศเพราะคุณธรรมจริยธรรมเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับประเทศไม่ว่าจะเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาหรือประเทศที่พัฒนาแล้วก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อเป็นฐานในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACT MODEL ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า มี 2 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์การขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ได้ คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการสร้างแรงบันดาลใจตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีลักษณะของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการสร้างแรงบันดาลใจ โดยการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาโรงเรียนซึ่งแสดงให้เห็นผู้ได้บังคับบัญชาสามารถมองเห็นเป้าหมายในการทำงานได้อย่างชัดเจน และผู้บริหารมีการกระตุ้นให้เกิดความมั่นใจในศักยภาพของตนเอง จนผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ให้บรรลุผลสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนกร คุ่มนายอ (2562) พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 2 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

งานวิจัยนี้ได้ พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ส่งผลต่อการขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาสามารถ พัฒนาต่อยอดในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ส่งผลต่อการขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญที่มีเป้าหมายเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและมีมาตรฐาน สามารถพัฒนาผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลในการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ สามารถทำนายการขับเคลื่อนนโยบาย CR2ACTS MODEL ได้เพียงร้อยละ 13.3 ดังนั้น ควรศึกษาปัจจัยอื่นเพิ่มเติม เช่น การมีความคิดสร้างสรรค์ หรือ การสร้างองค์ความรู้นวัตกรรมต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชวน ภาวังกุล และคณะ. (2564). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนภวนาภิรมย์พิทยาศาสตร์ จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารสิทธิปริทรรศน์*. 22(1): 325-337.
- ธนกร คุ่มนายอ. (2562). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22 .วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เนตรนภา เจตน์จำนงค์. (2564). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสยาม.
- ภารดี อนันต์นาวิ (2557). *หลักการแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนตรี.
- สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2566). O-NET ป.6. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.niets.or.th/th/catalog/view/212>. สืบค้นเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2566
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. (2565). *ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://data.boppobec.info/emis/school.php?Area_CODE=5702. สืบค้นเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2566
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. (2565). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สพป.เชียงราย เขต 2*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://drive.google.com/file/d/10UAo1o_cs-n4LSS6H2Q-bWRn0XvGZJGV/view. สืบค้นเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2566
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ สิบสอง พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี.
- สุรียวัชรณ พรหมขุนทอง. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตวิวัฒนา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 7(10): 212-227.

Krejcie, R. B, & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activity. **Journal of Education and Psychological Measurement.** 30(3): 607-610.